

BÙI XUÂN MỸ

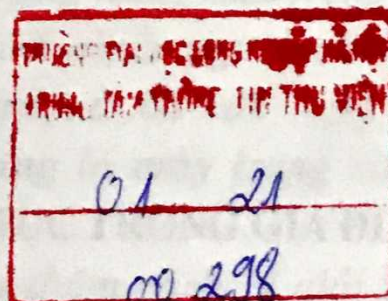
LỄ TỤC
TRONG
GIA ĐÌNH NGƯỜI VIỆT

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HOÁ - THÔNG TIN

BÙI XUÂN MỸ

LỄ TỤC TRONG GIA ĐÌNH NGƯỜI VIỆT

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HOÁ - THÔNG TIN

LỜI GIỚI THIỆU

Trong lịch sử phát triển của mỗi dân tộc, đã hình thành những tập tục và nghi lễ mang màu sắc văn hoá đặc thù. Ở bất cứ nơi nào, vào bất cứ thời nào, gia đình vẫn là cái nôi sinh tồn, cống hiến cho xã hội nhiều nhân tài, chính vì thế, các giá trị của gia đình cần được phát triển theo chiều hướng thiện mỹ.

Trải qua bao biến thiên của lịch sử, đời sống gia đình ngày càng bị cuốn hút theo các trào lưu hiện thực của vật chất, đời sống tinh thần tưởng như không còn giữ được vị trí quan trọng hàng đầu trong nếp sống con người như xưa kia. Đối với nhiều người, cổ lễ - cổ tục giờ đây chỉ là những bóng mờ xa và các nghi thức truyền thống không còn đặc dụng là mấy trong sinh hoạt, thăng tiến của họ. Cuốn **LỄ TỤC TRONG GIA ĐÌNH NGƯỜI VIỆT** sẽ giúp bạn đọc hiểu thêm cách lý giải thế giới, những suy nghĩ, khát vọng vươn tới một cuộc sống tốt đẹp hơn của người xưa, để bảo tồn và áp dụng chúng cho hợp với thời nay, đồng thời cũng loại bỏ những hủ tục, những điều mê tín dị đoan, không khoa học.

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA THÔNG TIN

LỜI NÓI ĐẦU

Mọi người sống trong xã hội ít nhiều đều phải tuân theo những quy ước nhất định trong việc giao tiếp với những người xung quanh. Lễ tục của mỗi dân tộc là một trong những cách thức biểu lộ những quy ước ấy. Dân tộc ta vốn rất trọng lễ nghĩa, nên những lễ nghi, tập tục trong đời sống xã hội, trong quan hệ giữa các cá nhân, gia đình, làng xóm... đã đi sâu vào nếp sống và trở thành những tục lệ cổ truyền, có phạm vi đại chúng. Những lễ tục này mang đậm tính chất truyền thống của dân tộc, chúng đã thoát ra ngoài khuôn khổ tôn giáo và từ lâu đã mặc nhiên được xã hội thừa nhận.

Dân ta có câu: "Sống về mô mả, không ai sống về cả bát cơm", nghĩa là bên cạnh cuộc sống vật chất với thân xác, còn có cuộc sống tinh thần với tâm linh; và như thế, trong cộng đồng, ngoài những thành viên đang cùng sống và làm việc với nhau, còn có cả sự chứng giám của những người đã khuất. Ngay từ trong văn hoá Đông Sơn, qua truyền thuyết và các hiện vật khảo cổ, người Việt cổ đã có những lễ tục bén rễ sâu rộng trong nhân dân, mà sau đấy, vào thời Bắc thuộc, tuy bị chính quyền đô hộ đánh phá và đồng hoá, những mảnh vụn của nó vẫn được nhân dân giữ gìn. Chính nhờ sức mạnh văn hoá ấy mà trong hoàn cảnh nước mất nhà tan, ông cha ta đã luôn trỗi dậy khỏi âm mưu đồng hoá, đồng thời cũng tiếp nhận những mặt thích hợp của các nền văn hoá du nhập, để nâng mình lên trở thành người Việt văn hoá văn

minh với những nét đặc thù khác biệt trong đời sống và những lễ tục riêng của mình.

Các lễ tục trong gia đình người Việt từ xưa thường được thực hiện theo lời giáo huấn truyền khẩu- từ thế hệ trước chỉ bảo cho thế hệ sau, nhưng chúng vẫn được áp dụng rộng rãi và rất chặt chẽ. Vì cùng với thời gian và trước những biến cố lịch sử, trước hết là những cuộc chiến tranh liên miên, người ta không còn đủ tâm trí để ghi lại đầy đủ và tỉ mỉ những thủ tục lễ nghi trong gia tộc.

Những năm gần đây, tục lễ cổ truyền có cơ phục hồi, nhưng nhiều tập tục ngoại lai lại được một bộ phận dân chúng áp dụng, nhất là trong nếp sống gia đình. Phải chăng đó là sự tiếp nhận thiếu chọn lọc và sự lãng quên những giá trị truyền thống của dân tộc. Để giới thiệu với bạn đọc muốn tìm hiểu vốn cổ trong văn hoá dân tộc, trở lại với cội nguồn, chúng tôi cố gắng trình bày trong cuốn sách này những lễ tục chính yếu trong gia đình người Việt xưa, mà đôi khi chỉ là riêng biệt ở một vài địa phương. Dưới góc độ văn hoá, các lễ nghi - tập tục này đã có những đóng góp tích cực trong việc xây dựng đạo đức xã hội, làm cho người ta sống thiện hơn, có kỷ cương và biết hy sinh. Tuy nhiên, chúng cũng cần phải được minh định lại đường hướng thực hành để làm sao cho vừa hợp với thời thế, vừa loại bỏ được những yếu tố mê tín dị đoan, mà không mất đi ý nghĩa truyền thống.

Rất mong nhận được sự góp ý và lượng thứ của bạn đọc gần xa để **LỄ TỤC TRONG GIA ĐÌNH NGƯỜI VIỆT** được hoàn thiện hơn.

Hà Nội, đầu xuân Tân Tỵ

BÙI XUÂN MỸ

CHƯƠNG I

SƠ SINH - THƠ ẤU